

PORTRET MONG ROSSEEL ALIAS VUILE MONG WORDT 65 EN GAAT MET PENSIOEN

Vuile Mong (links) en zijn Vieze Gasten als circusartiesten, 1972. © rr

De laatste strijdvaardige optimist

WOUTER HILLAERT

U weet wel, 'Het apekot'. Mocht Mong Rosseel al iets betreuren aan zijn lange loopbaan als muzikant en theatermaker, dan zou het dat ene pompde hitje zijn waarmee iedereen hem nog altijd associeert. Het was de enige keer dat hij zich inliet met de commercie. 'We speelden in 1974 met de Vieze Gasten op een stakerspost in Gent en de producer van Ivan Heylen, toen populair met 'De werkmens', wou 'Het apekot' uitbrengen op single. Wij dachten nooit dat het een hit zou worden. Maar later op tournee, langs alle West-Vlaamse Wereldwinkels, kwam er steeds meer volk kijken. Wij dachten dat de Wereldwinkels het zo goed deden, maar toen bleek dat wij op één stonden op piratenzender Mi Amigo!'

Mong kreeg al snel gedoe met de platenbonzen en moest later in radio-interviews altijd weer die ene single aanhoren, hoezeer hij ook één van zijn andere platen aanbeval. 'Hopeloos!', zucht hij. 'Maar nog altijd merk ik op concerten dat je mensen net met dat num-

mer plezier doet. En ik ben geen moeilijke jongen, hé.'

Intussen speelt Mong wel een geactualiseerde versie. 'Daarin staat de grootste aap niet meer vooraan in de klas, maar aan de poort te dealen. Voor de crèche moet je op een wachtlijst, het leger bestaat niet meer, en "veertig jaar in dezelfde fabriek", daar zouden ze bij Renault Vilvoorde en Ford Genk voor tekenen. In het "oudepekeshuis" zijn er geen nonnen meer, je wordt computergestuurd het bad in getakeld. Het enige wat overeind blijft, is het einde van het lied: uw hartje dat steeds trager bonkt.'

Ja, Mong heeft de tijden zien veranderen, sinds hij in 1972 op de Gentse Feesten debuteerde als een van de pioniers van het politieke vormingstheater. Maar noch Thatcher of de Val van de Muur, noch het Vlaams Blok of het loftsocialisme hebben zijn links kloppende hart doen verzuren, zoals met vele strijdmakkers is gebeurd.

'Mong is een ongelooflijke optimist', verklaart Patrick Claerhout, een van zijn muzikanten. 'Hij blijft geloven dat de wereld zal verbeteren en gebruikt humor en zelfrelativering als medicijn tegen alle cynisme. Ook staat hij als radicaal open voor andere ideeën. Zo denkt hij heel genuanceerd over werkloosheid of genetisch gemanipuleerd voedsel.'

Op 30 december is deze Mong 65 en gepensioneerd, maar zijn hart bonkt nog lang niet trager. Als vrijwilliger getuigt hij over Belgische gewoonten voor nieuwkomers op integratiecursussen en trekt hij in het Meetjesland een Senegal-comité. Hij presenteert jaarlijks Rock for Specials, en gaat voor 250 euro nog steeds optreden bij elke lokale KWB-groep, ABVV-afdeling of vrijmetselaarsloge die wat culturele afleiding zoekt. Wie trouw het officiële theater volgt, komt er Mong nooit tegen. Maar wie een half jaar Mong volgt, ziet niet minder theater.

6 MEI

Bij' De Vieze Gasten, Gent

Iets met beesten, de jaarlijkse wijkrevue van Bij' De Vieze Gasten in de Brugse Poort, is een bonte boel. De grootste aap kreeg de rol van circusdirecteur: onder een hoge hoed gaat Mong op een krat staan, onthaalt schallend de mensen, slaat wat grappen scheef. Rond hem pompen zo'n twintig verklede buurtbewoners de sfeer mee op.

Dit is Mong pur sang. Tussen 1978 en 1990 trokken de Vieze Gasten het land rond met een echte circusant, los gepingeld bij Circus Star. 'Dat was het eenmanscircus van ene Raffaello, een trapezist die ook alle andere rollen op zich nam. Hij verkocht ons de tent en reisde een jaar met ons mee. Binnen onze shows zweefde hij rakettings over het publiek.'

's Namiddags brachten Mong en zijn Vieze Gasten een kinderprogramma en 's avonds de versie voor volwassenen: rond de raketten, verrechtsing, werkloosheid. 'Zo maakten we voor kinderen *O.T.*, verwijzend naar de nieuwe film *E.T.* Eerst stond die *O.T.* voor "ongewenste Turken", en aan het slot voor "ook Turken". Dat waren leuke programma's.'

Toen de Vieze Gasten in 2001 hun erkenning als theatergroep verloren, nestelden ze zich in de Brugse Poort als sociaal-artistiek cultuurhuis. Vandaag is zowel Wouter Deprez er kind aan huis, als wijkbewoners die zich bundelen in een fanfare, een foto- en een schrijversclub. Die hele bende treedt dus ook aan in de jaarlijkse revue. De sfeer in *Iets met beesten* is uitgelaten, cabaretesk, puur amateuristisch. Zoals Mong altijd heeft gespeeld.

De cirkel is rond, zegt hij. 'Na de bezetting van de Blandijn in 1969 hadden we met anarchisten ook al een buurthuis geopend in de Sleepstraat. Omdat de arbeider waar we het altijd over hadden, nergens te bespeuren was ge-

Als het leven een apenkot is, dan heeft Vuile Mong altijd voor de vrije jungle gekozen. Circusartiest, stand-up-anarchist, hardcore optimist: nog altijd trekt hij van II.II.II.-debat naar vakbondsfest. Maar zelfs troubadours moeten op een dag met pensioen.

Vuile Mong, podiumbeest pur sang. © rr

Mong Rosseel verpoost in het gras na zijn optreden op de Schipdonkkanaalfeesten in Zomergem, eind mei. © Wouter Van Vooren

weest.' Het buurthuis, Contact, moet het eerste in België geweest zijn. 'Er kwamen mensen spreken, we draaiden films, hadden een kinderatelier en allerlei werkgroepen. Elk weekend zat het vol. Zoals Bij' De Vieze Gasten nu, maar dan zonder geld.'

Daar is het allemaal begonnen voor Mong. In 1971 kwam Walter De Buck in het buurthuis optreden en maakten Mong en co met snel samengeraapte verkleedkleden en wat liedjes een voorprogramma. Het was eenmalig bedoeld, maar De Buck vond dat ze moesten doorgaan. Van het een kwam het ander. De Vieze Gasten waren geboren.

29 MEI Schipdonkkanaalfeesten, Zomergem

In het Beukenpark, op de oever van het Schipdonkkanaal, is er het jaarlijkse protestfeest tegen de kanaalverbreding. De zon schijnt, bier en limonade vloeien. In de campingtent vooraan treedt na de plaatselijke comedian ook Mong op, met muziekgroep De Illustratie. Hij speelt een thuismatch, hier in Zomergem.

Van zijn montere, folkloristische, uptempo liedjes blijken enkel de thema's veranderd: over zwartwerk, de overvolle bus, varkentjes die Ganda-ham worden. Mong, in jeans en T-shirt, huft van het ene been op het andere; zijn vrouw Magda doet de tweede stem. 'Je kan alleen muziekjes maken,

maar 't is leuker saaaamen.' Heeft al dat vrolijke protest wat opgeleverd? 'Ach, we zijn maar een klein schakeltje. Maar we hebben mensen iets geleerd: over de millenniumdoelstellingen, de ecologische voetafdruk of het water in de wereld. Per dag gebruikt het rijke deel per persoon tot 10.000 liter zoet water. Onwaarschijnlijk! Dat waren dingen die ik zelf nog niet wist.'

'Een ander effect was dat mensen die zelf actief zijn na onze optredens het gevoel hadden: we kunnen er weer een jaar tegenaan! Wij pepten hen op. Zo moet je op *stakerspiketten* om vier uur 's ochtends niet afkomen met politieke liedjes. Dat is zinloos. We zongen gewoon alles wat in *onze kop* opkwam, waar mensen zin in hadden.'

Eric Goeman, die De Vieze Gasten zes jaar volgde met een 'progressieve boekenstand', wil Mong's impact zeker niet minimaliseren. 'Als nu 37 procent Vlamingen voor de tobintaks is, dan heeft hij daar zeker een rol in gespeeld. Wie volgt hem op, nu hij met pensioen gaat? Bert Kruismans of Wim Helsen hebben hun verdiensten, maar dit gat vullen zij niet.'

28 AUGUSTUS viering Arturo Corso, Antwerpen

Jan Declair heeft de Bourla weten te vullen voor een viering van de overleden Arturo Corso, regisseur van *Mistero Buffo* en de Internationale Nieuwe Scène. Eén na één

brengen oude rooie rakkers getuigenissen. Pas als Mong aantreedt, met een heftige surreële rap rond een revolutionaire optocht, schiet er weer leven in de bedaagde nostalgische sfeer.

Hij is van zijn hele generatie de enige die op de lijn van het vormingstheater is blijven doorgaan. Dat hij dat nu in de marge van het theaterveld doet, maakt hem geen zier uit. 'Met De Vieze Gasten waren wijzelf de laatsten om te denken dat we kunst maakten, zo liepen we niemand in de weg', zegt Mong lachend. 'Onze enige bekommernis was om een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Door de betogingen hielden wij het vol.'

Maar ook binnen de linkse beweging heeft Mong nooit tot de kern behoord. 'De trotskisten, maoïsten, amadezen hadden één probleem: ze hadden geen humor. Zelf heb ik me altijd het beste ge-

voeld bij de provo's en de anarchisten. Die waren creatiever en minder dogmatisch en ik was zelf nogal een wild figuur. Maar ik noem mezelf nooit anarchist. In Nederland spraken ze toen van de "vrije sociale beweging", dat vind ik een mooiere omschrijving.'

29 OKTOBER huwelijksfeest, Assebroek

Een Brugs ABVV-koppel viert in feestzaal Ramon zijn vijftigste huwelijksverjaardag. Mong brengt tijdens het dessertbuffet zijn jongste programma: *Pukkels en rimpels*, over ouderdom en vergrijzing. 'Ben ik nog jong of al oud?', vraagt hij zijn publiek. 'Joenk!', kraaien de senioren terug. Mong zelf zal dat niet tegen spreken. 'Hoe dichter mijn pensioen nadert, hoe absurder ik het vind.'

Voor zijn vertolking van een zestiger, een zeventiger en een tachtiger volstaan wat jasjes en een pick-up. Voor de zestiger heeft hij niets, die is hij zelf. 'Onlangs kreeg ik van een paar Marokkaanse gasten te horen: gij moet rappen, uw liedjes zijn ouderwets', zegt Mong tot zijn publiek. Prompt volgt een rapversie van 'De vrijgezel' van Boudewijn de Groot.

Dat is wat Mong doet: eigen anekdotes op rijm zetten en opsmukken met een pointe, zoals elke conferencier. Soms roept hij te hard, de schuld van stakingen en roerige feestlokalen. Clichés ge-

bruikt hij om er voorbij te komen. En zo schildert hij ook het bestaan: als een plots heel simpele absurditeit, dat wel altijd een zoeken zal blijven naar samenleven. Toch ziet Mong de wereld vooruitgaan. 'Alle staatshoofden, ook die van de "As van het Kwaad", hebben de millenniumdoelstellingen voor 2015 ondertekend. Meer mensen zijn hoger opgeleid. Natuurlijk zou iedereen beter moeten beseffen hoe goed wij het hebben, maar ik blijf optimistisch.' Dat geloof in het goede heeft Mong van zijn vader. Die zat in een concentratiekamp. 'Als je daar je hoop opgaf, was je reddeloos verloren. Het goede zien is essentieel. Je moet je zelf wel goed in je vel voelen om andere mensen zich goed in hun vel te laten voelen.'

Zo kijkt hij ook terug op veertig jaar verzetscultuur. 'Van niets van wat ik deed, heb ik ooit gedroomd. Het overkwam me. Maar weinig mensen hebben het geluk om hun leven lang te mogen doen wat ze graag doen. En er is ook geen enkel ander beroep waarin je zo snel je beloning krijgt. Ik heb nooit tomaten of eieren naar mijn kop gekregen, zelfs in scholen bleef het altijd rustig. Het zal dus toch allemaal wel iets betekend hebben?'

Op 2 en 3 dec wordt Vuile Mong gevierd Bij' De Vieze Gasten in Gent.

ONLINE
www.deviezegasten.org

'De trotskisten, maoïsten en amadezen hadden één probleem: ze hadden geen humor'